

Ἡ Πόλις τοῦ Ἀδριανοῦ.

ἀρχαία, ἐκ λίθου πεντεληπίου, ἐκ μιᾶς δὲ μεγάλης συγκειμένη ἀψίδος, περούσης ἐπὶ τῆς κορυφῆς τρεῖς εὐθυγράμμους πυλίδας. ἅς στεφανοῖ τριγωνικὸν ἀέτωμα· τὸ δ' ὄλον οἰκοδόμημα κοσμεῖται δι' ἡμικύκλιων ῥωμαϊκῆς ἐργασίας, καὶ ὀπισθοῦν ἐπιπέδου ῥυθμοῦ. Ἐν μιᾷ δὲ τῶν πυλίδων σώζεται ἐτι τεχνικὸν εἰστέλες, ἔσχατον ἐρείπιον τῆς ἡρμικῆς κατοικίας ἀσκητοῦ, ὅστις ἐν μόνῃ τῇ θρησκευτικῇ καὶ ἐν μόνῃ τῇ θεωρίᾳ τῆς προγονικῆς εὐκλείας εἰρῆσκων παρακωθίαν διὰ τὰς συμφορὰς τῆς πατρίδος του, ἔκτισε τὴν φωλαὴν του ὑπὸ τὴν στέγην τοῦ ἀρχαίου μνημείου, καὶ ἐνετράφη εἰς τὴν μνήμην τῆς ἀρχαιότητος, καὶ εἰς τὴν ἐλπίδα μέλλοντος καὶ κρείττονος βίου.

Εἰς τὴν θέαν τῶν ἀρχαίων μνημείων, τὸ ἀμέσως μετὰ τὸν θαυμάσιον κινούμενον αἰσθημα εἶναι τὸ τῆς περιεργείας. Θέλομεν νὰ ἠξυμώμεν πότε παρήχθη τὸ ἐκπλήττον ἡμᾶς προῖον τοῦτο τῶν ἀρχαίων χειρῶν, τίνες ἄνθρωποι τὸ εἰργάσθησαν, τίνων πράξεων ἔγινε μάρτυς, τί ἦπὸν τὸ ἀριτεν σχημα του, καὶ τίς ὁ τελικὸς του σκοπός. Ἀλλὰ τὰ πλεῖστα τῶν λειψάνων τῶν προσηγμένων αἰώνων σιωποῦσι περὶ ἑαυτῶν, καὶ ἐγκαλύπτονται εἰς τὸ σκότος τοῦ μυστηρίου.

Οὐχὶ δὲ οὕτω καὶ τὸ προκειμένον. Αὐτὸ εἰς ἐναντίαν φέρει ἐφ' ἑαυτοῦ καὶ διέσωσε δι' ἑλκων τῶν αἰώνων τὰ διπλώματα καὶ τὰ ἀποδεικτικά του, ἐπιγεγραμμένα ἐπὶ τῶν δύο πλευρῶν του. Διότι ἐπὶ τῆς μὲν δυτικῆς ζώνης τῆς μεγάλης ἀψίδος ἀνεγινώσκεται μέχρι τοῦδε διὰ μεγάλων καὶ ἐκτρι-

νῶν γραμμάτων ἐπιγεγραμμένον τὸ λαμβάνον τοῦτο.

Αἰδ' εἰς Ἀθήνας, Θεσσαίως ἢ πρὶν πόλις,
ἐπὶ δὲ τῆς Ἀνατολῆς τὸ ἕτερον τοῦτο·

Αἰδ' εἰς Ἀδριανοῦ, κ' οὐ Θεσσαίως πόλις.

Οἱ δύο οὗτοι πύργοι ἐράνησαν τοῖς πλείστοις ἀρχαιολόγοις αὐτεξήρητοι. Κατ' αὐτοὺς τὸ μνημεῖον ἦν μεγαλοπρεπὴς πόλις, διακρούσα δύο πόλεις, τὴν ἀρχαίαν πόλιν τοῦ Θεσσαίως, τὰς κυρίως Ἀθήνας, ἐκτεινομένης πρὸς δυσμὰς καὶ ἐντὸς τοῦ πυλώνα καὶ τὴν πόλιν τοῦ Ἀδριανοῦ, οἰκοδομηθεῖσαν εἰς ἀνατολὰς καὶ ἐκτὸς τοῦ μνημείου. Τοῦτο τοῖς φαίνεται ἀνεμφισθέητον διὰ τοὺς ἐξῆς λόγους· Πρῶτον, ὁ Σπαρτιανὸς ἐν βίῳ Ἀδριανοῦ (Καρ. Κ'), λέγει· *Hadrianus... multas civitates Hadrianopoles appellavit, et ipsam Cartaginensi, et Athenarum partem*, ἐξ οὗ, λέγουσι, μαθηθάνομεν ὅτι μέρος τῶν Ἀθηνῶν ὀνομάζετο Ἀδριανούπολις, ἢ, ὡς λέγει ἡ πόλις, Ἀδριανοῦ κ' οὐ Θεσσαίως πόλις. Δεύτερον δὲ εἰς τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ Ἀγέριου σώζονται λείψανα ὑδραγωγείου, καὶ εἰς αὐτὰ εὐρεθεῖσα μεγάλη δοκὸς μετὰ λατινικῆς ἐπιγραφῆς, εἶχε μετακομισθῆ ἐπὶ Τούρκων, καὶ ἐνταχθεῖ εἰς τὸ ἀνώγειον τῆς πόλεως τῆς λεγομένης Βαΐδου-νίστρας, ὅθεν κατήντησεν εἰς τὸν Ἀνακτορικὸν κήπον, ὅπου ἤδη διατηρεῖται εἰς τὴν φιλόκαλον αὐτοῦ ἀρχαιολογικὴν συλλογὴν. Ἐν τῇ ἐπιγραφῇ δὲ ταύτῃ λέγεται ὅτι ὁ Ἀδριανὸς καὶ ὁ Ἀντωνεῖνος μετέφερον τὸ ὕδωρ εἰς τὰς Νέας Ἀθήνας (*Novae Athenae*), ἐξ οὗ συμπεραίνουσι, ὅτι κατὰ τὸ